

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319200491
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6319200491.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočičkovej, v právnej veci navrhovateľiek 1/ F.. M. H., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom H. XXXX/XX, XXX XX G., 2/ X. X., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom H. XXXX/XX, XXX XX G., obe právne zastúpených Advokátska kancelária POLÁČEK & partneri s.r.o., so sídlom Dlhá ulica 2039/6, 974 05 Banská Bystrica, IČO : 47 257 032, proti otcovi (osobe povinnej na platenie výživného) S. X., narodenému XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom XXX XX S. pod S. XXX, právne zastúpenému JUDr. Máriou Stahovcovou, advokátkou, so sídlom, ČSA 18, 977 01 Brezno, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľiek 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 8P/42/2019-311 z 31. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno vo výroku, ktorým vo zvyšku sa návrh zamietol (IV. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (V. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Odvolanie navrhovateľiek 1/, 2/ voči výrokom rozsudku Okresného súdu Brezno ohľadne zvýšenia výživného na navrhovateľku 2/ (I. výrok) a zročnom zvýšenom výživnom na navrhovateľku 2/ (II. výrok), o d m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 31. 10. 2019 zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 4C/116/2008-38 zo dňa 20. 01. 2009 vo výroku II. v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 2P/201/2012-87 zo dňa 20. 11. 2012 tak, že s účinnosťou od 04. 03. 2019 sa výživné na navrhovateľku 2/ zvyšuje na 130,- Eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu k rukám navrhovateľky 2/ (I. výrok) s tým, že za obdobie od 04. 03. 2019 do 31. 10. 2019 vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom vo výške 153,33 Eur; tento dlh je otec povinný zaplatiť k rukám navrhovateľky 2/ do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (II. výrok). Súd prvej inštancie konanie o zvýšenie výživného na navrhovateľku 2/ za obdobie od 01. 09. 2016 do 31. 08. 2018 zastavil (III. výrok) a vo zvyšku návrh zamietol (IV. výrok).

O náhrade trov konania prvoinštančný súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že navrhovateľka 1/, v čase maloletosti navrhovateľky 2/, sa návrhom domáhala zvýšenia výživného na navrhovateľku 2/ s účinnosťou od 01. 09. 2016 zo sumy 110,- Eur mesačne na sumu 250,- Eur mesačne s povinnosťou otca splácať výživné za obdobie od 01. 09. 2016 do rozhodnutia súdu v mesačných splátkach po 100,- Eur spolu s bežným

výživným až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením splátky bude mať za následok splatnosť celého dlhu.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3, § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“). Súd prvej inštancie uviedol: „Navrhovateľka 2/ pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno, č. k. 4C/116/2008-38 zo dňa 20. 01. 2009 rozvedené, na čas po rozvoде navrhovateľka 2/ a jej staršia sestra S., nar. XX. XX. XXXX boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ich otec bol zaviazaný prispievať na ne výživným a tiež bol upravený styk otca s dcérami. Rozsudkom č. k. 2P/201/2012-87 zo dňa 20. 11. 2012 bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu navrhovateľky 2/ s účinnosťou od 20. 11. 2012 110,- EUR mesačne. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04. 12. 2012. V tom čase obidvom rodičom zanikla vyživovacia povinnosť k staršej dcére S., otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k synovi S., nar. XX. XX. XXXX. V tom čase mala navrhovateľka 2/ jedenásť rokov. Okrem povinnej školskej dochádzky navštevovala základnú umeleckú školu, tiež tanečnú školu.

Pri posudzovaní výšky výživného bolo v tom čase vzaté do úvahy aj nosenie zubného strojčeka. Jej matka - navrhovateľka 1/ uvádzala, že v tom čase je jej príjem 153,- EUR mesačne, náklady spojené s užívaním bytu 205,- EUR, poplatky na školu predstavujú 25,- EUR mesačne a výdavky so ZUŠ 150,- EUR ročne. Otec dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 802,46 EUR.

Navrhovateľka 1/ návrh na zvýšenie výživného podala 04. 03. 2019, osem dní pred dovŕšením plnoletosti navrhovateľky 2/. V tom čase navrhovateľka 2/ navštevovala 3. ročník gymnázia. Výdavky na navrhovateľku 2/ v školskom roku 2018/2019 predstavovali: poplatok na ZRPŠ, za učebnice, za školské pomôcky a potreby, za stravu v školskej jedálni.

V školskom roku 2019/2020 navštevuje 4. maturitný ročník gymnázia. Na začiatku školského roka platila na ZRPŠ, za školské pomôcky a potreby, za stravu v školskej jedálni, kde sa za jeden obed platí 1,70 EUR. So stužkovou bude mať ďalšie výdavky s oblečením, s obutím a s úpravou vlasov.

V školskom roku 2019/2020 ju čaká stužková, počas štúdia sa v triede dohodli, že na stužkovú sa poskladajú po 250,- EUR.

V tomto školskom roku navštevuje tiež základnú umeleckú školu, kde celkove výdavky, t. j. poplatok na ZRPŠ a mesačný poplatok za školský rok predstavujú spolu 106,60 EUR + náklady na údržbu nástroja a notový materiál; do základnej umeleckej školy chodí peši.

V Met Life má uzatvorené dve poisťky, a to variabilné životné poistenie pre deti Kamarát SNOOPY, na ktoré sa mesačne platí spolu s poplatkami 39,74 EUR a životné poistenie Kamarát, na ktoré sa mesačne platí včítane poplatkov 25,- EUR.

Užíva mobil splátka za Apple Iphone mesačne predstavuje 14,30 EUR, paušál 9,50 EUR a internet 14,99 EUR.

Jej zdravotný stav vyžaduje užívanie liekov. Boli jej predpísané dioptrické okuliare.

Navrhovateľky 1/ a 2/ ani vo svojom návrhu, ani v písomných vyjadreniach a ani na troch ústnych pojednávaniach súdu ani len nešpecifikovali, nieto ešte preukázali, výšku nimi uvádzaných výdavkov. Navrhovateľka 1/ je vydatá za MUDr. Vojtecha Kubiša, ktorý za rok 2018 dosiahol príjmy 81.242,45 EUR, výdavky 65.527,08 EUR, základ dane 15.715,37 EUR.

Podľa výpisu z katastra nehnuteľnosti Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, z LV č. XXXX, v katastrálnom území Brezno je výlučnou vlastníčkou bytu č. 15 vo vchode 10 na 6. poschodí na adrese Brezno, Krčulova 10 spolu s príslušným podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a tiež príslušných pozemkov; podľa LV č. XXXXX je v katastrálnom území Brezno výlučnou vlastníčkou pozemkov a tiež výlučnou vlastníčkou rozostavaného rodinného domu na jednom z týchto pozemkov, pozemky nadobudla kúpnu zmluvou z roku 2013 a stavebné povolenie jej bolo udelené vo februári 2019, k nehnuteľnostiam bolo v septembri 2019 zriadené záložné právo. V čase podania návrhu až do 20. 05. 2019 bola zamestnaná u svojho manžela s čistým mesačným zárobkom 230,- EUR. Od 20. 05. 2019 má uzatvorenú pracovnú zmluvu s Ministerstvom vnútra SR s miestom výkonu práce Centrum logistického zabezpečenia administratívnych činností Ministerstva vnútra SR Slovenská Ľupča. V máji 2019 zarobila 202,23 EUR, v júni 545,14 EUR, v júli 545,14 EUR, v auguste 545,15 EUR. Do práce cestuje autom, uvádza, že jej náklady na to predstavujú mesačne 110,- EUR. V práci za stravu dá cca 22,- EUR. Mesačne za mobil dá 45,90 EUR. Jej rodina mesačne platí do bytového spoločenstva 140,99 EUR, zálohu za energie 25,- EUR, za káblovú televíziu 10,24 EUR. Po rozpočítaní mesačne dajú na odvoz odpadu 5,25 EUR, daň za byt 1,- EUR, poisťka za byt 4,20 EUR.

Otec je ženatý, ženil sa 13. 09. 2014 so Zuzanou rodenou Paliderovou, s ich vzťahom sa mu tri roky predtým narodil syn S. a to XX. XX. XXXX. Jeho manželka pracuje v Železiarňach Podbrezová, a.s. s priemerným čistým mesačným zárobkom 865,59 EUR.

Otec navrhovateľky 2/ pracuje v Železiarňach Podbrezová a.s. s priemerným čistým mesačným zárobkom 975,01 EUR. Podľa výpisu z katastra nehnuteľnosti Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, LV č. XXX je v katastrálnom území Mýto pod Ďumbierom podielovým spoluvlastníkom v 1/2 rodinného domu a príslušných pozemkov, ktoré zdedil, spoluvlastníčkou ďalšej polovice je jeho sestra S. H., rodená X.. V katastrálnom území Mýto pod Ďumbierom je tiež spoluvlastníkom nehnuteľností, ktoré obhospodaruje Urbárske pozemkové spoločenstvo Mýto pod Ďumbierom, v posledných troch rokoch každý rok má vyplatené dividendy vo výške 60,- EUR. Je poslancom obecného zastupiteľstva v Mýte pod Ďumbierom, v roku 2018 dostal odmenu v júni 144,25 EUR, v decembri 274,11 EUR a v roku 2019 v júni 101,- EUR.

Navrhovateľke 2/ uzatvoril poisťku so sporením, v marci 2020 z tejto poisťky by mala mať navrhovateľka 2/ vyplatenú sumu cca 1.000,- EUR. Za rok 2019 zaplatil daň z nehnuteľnosti 30,19 EUR a poplatok za komunálny odpad 43,80 EUR. V dome kúri pevným palivom, v auguste 2019 za brikety zaplatil 589,56 EUR a urbárskemu spoločenstvu v apríli 2019 za drevo 569,28 EUR; ide o palivo na vykurovaciu sezónu 2019/2020. Jeho rodina mesačne platí koncesionárske poplatky 4,64 EUR, preddavok za vodu 10,- EUR, zálohu za elektrinu 48,- EUR a ročné poistenie domu 118,- EUR. V práci uzatvoril poisťku o zodpovednosti za škodu ročne platí poisťné 52,86 EUR. Životnú poisťku si mesačne platí vo výške 42,41 EUR, v tejto poisťke je pripoistená aj jeho manželka. V októbri 2019 zaplatil ročnú poisťku auta 125,99 EUR. Vlastní osobný automobil Hyundai Santa Fé a jeho manželka Mercedes - Benz. Do práce cestuje autom. V práci za stravu dá cca 20,- EUR, za mobil cca 26,- EUR.

Syn S. navštevuje 2. ročník Základnej školy v Brezne na Pionierskej 4, s jeho školou sú bežné výdavky, do školy cestuje školským autobusom, za ktorý mu štvrťročne platí 60,- EUR, v školskej jedálni mu mesačne platí poplatok 5,- EUR a za jeden obed jeden cent. Maloletý syn má ortopedické problémy, každého štvrťroka navštevuje ortopedickú ambulanciu v Banskej Bystrici, kde mu podľa potreby predpisujú ortopedickú obuv, papuče a zimné topánky, za výrobu papúč a zimných topánok zaplatí spolu 50- EUR.

Na základe zistených skutočností súd dospel k záveru, že pomery na strane navrhovateľky 2/ (bod 21.) ako aj pomery na strane jej rodičov - navrhovateľky 1/ (bod 22.) a otca (bod 23.) sa od poslednej úpravy výživného v roku 2012 nezmenili natoľko, že by bol návrh dôvodný.

Prihliadnuc na vyjadrenie otca na pojednávaní dňa 12. 09. 2019, že je ochotný prispievať vyšším výživným vo výške 130,- Eur mesačne, súd zmenil predchádzajúce rozhodnutie o výživnom na navrhovateľku 2/ tak, že s účinnosťou odo dňa podania návrhu t.j. od 04. 03. 2019 zvýšil na ňu výživné na otcom navrhnutú sumu - 130,- Eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa každého mesiaca dopredu k rukám navrhovateľky 2/. Výšku tohto zvýšeného výživného súd považuje za primeranú, tak vzhľadom na odôvodnené potreby navrhovateľky 2/ ako aj na možnosti, schopnosti majetkové pomery otca a tiež s prihliadnutím na možnosti, schopnosti a majetkové pomery navrhovateľky 1/ (matky).

Za obdobie od 04. 03. 2019 do 31. 10. 2019 vznikol otcovi po zvýšení dlh na zročnom výživnom vo výške 157,33 Eur. (Rozdiel každý mesiac medzi 130,- Eur a už zaplatenou sumou 110,- Eur t.j. za 7 mesiacov 140,- Eur + alikvotná časť za apríl 17,33 Eur). Vzhľadom na pomery všetkých účastníkov konania súd zaviazal otca tento dlh zaplatiť k rukám navrhovateľky 2/ do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Nakoľko bol návrh vzatý späť v časti od 01. 09. 2016 do 31. 08. 2018 a konanie bolo v tejto časti zastavené, súd mal rozhodnúť o zvýšení výživného od 01. 09. 2018. Navrhovateľka 1/ návrh podala 04. 03. 2019, ničím nepreukázala, že by na jej strane boli dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by jej bránili podať návrh na zvýšenie výživného skôr, preto súd návrh v tejto časti zamietol a taktiež zamietol návrh týkajúci sa výživného od 04. 03. 2019 vo výške prevyšujúcej 130,- Eur mesačne, čo je zhrnuté vo výroku IV. rozhodnutia.“

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Prvoinštančný súd uviedol, že v konaní nezistil ani také okolnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé, pričom navrhovateľky 1/, 2/ boli úspešné len v nepatrnej časti.

2. Navrhovateľky 1/, 2/ voči výrokom rozsudku prvoinštančného súdu, a to konkrétne I., II., IV. výroku, podali včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu „v časti I.“ tak, že zvýši výživné na sumu minimálne 200,- Eur mesačne.

Podľa ich názoru súd prvej inštancie dospel k nesprávnym zisteniam, resp. vykonané dôkazy vyhodnotil nesprávne v rozpore s ich zmyslom a významom. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru a teda aj rozsudok, pokiaľ sa týka zvýšenia výživného je v rozpore s hmotným právom.

Uviedli, že nesúhlasia s odôvodnením rozsudku prvoinštančného súdu, že „... od poslednej úpravy výživného v roku 2012 sa nezmenili natoľko, že by bol návrh dôvodný,“ ktorý je v rozpore s § 121 CMP, § 26, § 78 ods. 1, § 78 ods. 3 Zákona o rodine.

Tento záver súdu prvej inštancie nie je možné akceptovať už len s poukazom na dve základné kritériá a to je časový odstup od pôvodného rozsudku a to 7 rokov, ako aj zmena jej postavenia, resp. prípravy na budúce povolanie, eventuálne jej zamestnanie.

V čase predchádzajúcej úpravy výživného navrhovateľka 2/ navštevovala základnú školu, medzičasom bola prijatá na strednú školu, t.č. je vo 4. ročníku. Už len samotný časový odstup je logickým dôvodom, že došlo k zmene pomerov, čo zjavne malo aj za následok zmenu resp. zvýšenie nákladov na stravu, ošatenie, hygienu, kultúrne a spoločenské vyžitie, trávenie voľného času, vzdelávanie, osobnostný rast atď. Všetky tieto skutočnosti boli uvedené v návrhu, v písomných a ústnych prednesoch.

Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na to, že „po vydaní posledného rozsudku“ od 20. 01. 2012 došlo k zmene pomerov na strane otca v tom, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k synovi S., uviedli, že tento sa narodil 13. 09. 2011.

Uviedli, že aj na strane obidvoch rodičov došlo k zmene pomerov, a to na strane otca došlo k výrazne zvýšenému štandardu a na strane matky tiež sa tento štandard mierne zvýšil.

Otcove mesačné príjmy spoločne s jeho manželkou sú vo výške cca 1.890,- Eur, pričom ním uvádzané náklady by mali byť vo výške 308,- Eur a cca 400,- Eur strava, čiže po odpočítaní príjmov a výdavkov rodine ostane spolu 1 182,- Eur. Pritom príjem navrhovateľky 1/ je 545,15 Eur a jej manžela je 1.040,- Eur. Náklady na domácnosť sú však vo výške 760,- Eur a 381,- Eur - splácanie úveru.

Manžel navrhovateľky 1/ sa tak podieľa vlastne na jej výchove a výžive a iných jej nákladoch navrhovateľky 2/, čím v podstate nahrádza zákonnú vyživovaciu povinnosť otca.

Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil aj iné okolnosti tohto prípadu a to, že navrhovateľka 1/ nadobudla pozemok, na ktorom stavia rodinný dom a pritom ešte vlastní aj byt. Pri tomto hodnotení majetkových pomerov navrhovateľky 1/ sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal s tým, z akých zdrojov boli tieto nehnuteľnosti nadobudnuté a ani tým, že v súvislosti s ich nadobudnutím jej vznikli záväzky jednak voči fyzickým osobám ale aj voči bankovým inštitúciám - splácanie úveru.

Naopak u otca súd prvej inštancie vyhodnotil majetkové pomery tak, že by mal mať len jednu polovicu rodinného domu, ale náklady mu zohľadnil vo výške 100% a to napriek tomu, že v tomto rodinnom dome býva aj jeho sestra resp., že sa tam zdržiava nepravidelne, ale, že tu má zariadeniu svoju miestnosť s bývaním a teda logicky z toho vyplýva, že sa aj musí podieľať vo výške spoluvlastníckeho podielu na nákladoch súvisiacich s touto nehnuteľnosťou.

Do majetkových pomerov otca mal byť zahrnutý aj príjem, a to z predaja rodinného domu na Mýte pod Ďumbierom v roku 2013 v hodnote cca 50 000,- Eur, ako aj vyplatenie zo strany navrhovateľky 1/ po zrušení BSM vo výške cca 10 000,- Eur.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľiek 1/, 2/ navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa jeho názoru navrhovateľky 1/, 2/ nepreukázali relevantnými dôkazmi, že došlo u navrhovateľky 2/ k takej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali vyššie výživné voči nemu, než ako rozhodol súd prvej inštancie.

Poukázal na to, že navrhovateľka 2/ študuje na strednej škole, avšak nikdy ho navrhovateľky 1/, 2/ nepožiadali o zvýšenie výživného. Navyiac, navrhovateľka 2/ sa s ním odmieta stýkať z vlastného rozhodnutia a bezdôvodne.

Ani navrhovateľka 1/ s ním nekomunikuje, nikdy ho neinformovala o výdavkoch v súvislosti s navrhovateľkou 2/.

Ak navrhovateľka 1/ v návrhu uviedla svoj príjem 277,- Eur, ide o nepravdivý údaj. V priebehu prvoinštančného konania bolo zistené, že navrhovateľka 1/ pracovala u svojho manžela MUDr. H., ktorý ako lekár prevádzkuje súkromnú ambulanciu pre dospelých a jeho príjem bol za rok bol 85.000,- Eur. Platil z toho príjmu aj mzdu navrhovateľke 1/. Navrhovateľka 1/ je vlastníčka trojizbového bytu, výlučná vlastníčka pozemkov v Brezne a aj rozostavaného rodinného domu. Tvrdila, že má úver na danú stavbu, avšak súdu žiaden dôkaz o úvere a výškach splátok súdu nepredložila.

Navrhovateľke 2/ zabezpečila navrhovateľka 1/ najdrahší mobilný telefón na trhu, platila jej vysoké náklady na súťaž MISS, autoškolu a ostané náklady uvedené v písomných podaniach návrhu. O jeho súhlas, resp. príspevok na dané náklady pritom nikdy nežiadala

V predchádzajúcom súdnom rozhodnutí bolo stanovené výživné na navrhovateľku 2/ vo výške 100,-Eur, pričom súd prvej inštancie bral pri rozhodovaní o výške výživného do úvahy aj to, že vtedy ešte maloletá

ide nosiť zubný strojček, dioptrické okuliare. V tomto konaní sa zistilo, že ani jedno vtedy tvrdené nebolo pravdivé. Ani zubný strojček nemala a nenosí ani dioptrické okuliare. Tvrdenia boli len účelové. Taktiež boli zavádzajúce tvrdenia zo strany navrhovateľky 1/ o jej príjme a zamlčanie pracovného pomeru a príjem manžela.

Podľa ustanovenia § 75 ods.1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Na výživnom sa podieľajú obaja rodičia podľa svojich možností a schopností.

4. Navrhovateľky 1/, 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedli, že otec poukazuje stále na tie isté skutočnosti a dôvody, ktoré v minulosti spochybnili. Ide o okolnosti, kvôli ktorým sa navrhovateľka 2/ nestýka s otcom a s ním nekomunikuje.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej aj „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a contrario, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (IV. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (V. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil a odvolanie navrhovateľiek 1/, 2/ voči výrokom rozsudku okresného súdu ohľadne zvýšenia výživného na navrhovateľku 2/ (I. výrok) a zročnom zvýšenom výživnom na navrhovateľku 2/ (II. výrok) podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP odmietol.

6. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

8. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty navrhovateľiek 1/, 2/ v odvolaní

9. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri

skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa ustanovenia § 75 ods.1, prvá veta Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

12. Podľa ustanovenia § 76 ods.1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

13. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje na zmenu súdnych rozhodnutí podstatnú zmenu okolností, napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a prípustné reparovať právoplatné rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch.

14. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len prípady, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom súdnom spise vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu súdному rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie skutkovej situácie v rámci konaní o výživnom.

15. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu. Z daného vyplýva, že existenciu zmeny, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia, posúdi súd a to porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného a to v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia.

16. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov, čím sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, ktorá môže spočívať buď v zmene subjektívnych ale i objektívnych skutočností, ktoré súvisia so zmenou v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov, zmenou potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechodom medzi jednotlivými stupňami školského systému, zmenou zdravotných pomerov, stratou zamestnania, dlhodobou práceneschopnosťou, vznikom novej vyživovacej povinnosti, nadobudnutím spôsobilosti dieťaťa samostatne sa živiť a pod..

17. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu o zvýšenie výživného rozhodol vecne správne, pretože zohľadnil všetky vyššie uvedené zákonné aspekty.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že v dobe rozhodovania okresného súdu (rovnako ako v dobe rozhodovania odvolacieho súdu) možno navrhovateľku 2/ jednoznačne klasifikovať ako nezaopatrované dieťa (§ 3 zák. č. 600/2003 Z. z.), a teda rodičia majú voči nej vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z vyššie citovaného ustanovenia § 62 Zákona o rodine.

19. Je nesporné, že výdavky spojené s výživou navrhovateľky 2/ od predchádzajúcej úpravy výživného, teda od roku 2012 vzrástli, čo je objektívne dané všeobecným nárastom všetkých nákladov, nárastom nákladov na jej výživu a na uspokojenie ich osobných potrieb, ktoré sa prirodzene zvýšili i v súvislosti s ich vekom, so štúdiom na strednej škole.

20. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnené potreby a nároky dieťaťa zahŕňajú základné a najnutnejšie potreby pre život dieťaťa. Miera potrieb dieťaťa je závislá od veku dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, podľa jeho schopností, zdravotného stavu, formy štúdia, atď..

21. Odôvodnené potreby dieťaťa sú ale súčasne závislé na schopnostiach a možnostiach rodičov dieťaťa. Ak možnosti a schopnosti rodičov sú vyššie, resp. vysoké, je potrebné vzhľadom na hore uvedené potreby dieťaťa, všetky tieto potreby uspokojiť. Ak schopnosti a možnosti rodičov

sú obmedzené, sú odôvodnené iba bežné potreby detí, ktoré nepresahujú obvyklú mieru. Platí základná zásada pri určení rozsahu výživného a to, že odôvodnené potreby dieťaťa sú úmerné životnej úrovni rodičov. Schopnosti rodičov sú ich subjektívnymi vlastnosťami, vyplývajúcimi z ich telesných a duševných schopností, zdravotného stavu, nadania, získaných vedomostí a skúseností. Z hľadiska vyživovacej povinnosti ide predovšetkým o to, ako sa tieto skutočnosti prejavujú v pracovných schopnostiach. I v tomto smere nejde len o všeobecnú spôsobilosť pracovať, ale o špeciálnu schopnosť rodiča k výkonu určitého povolania získanú spravidla na podklade odbornej prípravy. V prvom rade súdy zisťujú zárobkové možnosti rodičov. Schopnosť výkonu určitého povolania je kategóriou subjektívnou, pretože závisí od znalostí a praxe rodičov. Uplatnenie schopnosti povinného rodiča je možné iba v rámci určitých možností.

22. Súd prvej inštancie správne v súlade s ustálenou judikatúrou porovnal pomery navrhovateľky 2/ a jej rodičov (navrhovateľky 1/ a otca) v čase predchádzajúcej úpravy výživného na navrhovateľku 2/ s ich aktuálnymi pomermi, pričom u otca zistil zvýšenie jeho príjmu u zamestnávateľa Železiarne Podbrezová, a.s., pretože pôvodná priemerná čistá mzda otca bola vo výške 802,46 Eur mesačne. Aktuálny čistá mesačná mzda otca u zamestnávateľa Železiarne Podbrezová, a.s., je t.č. 975,01 Eur. Otec má ďalej príjem z dividend vo výške 60,- Eur ročne (podiel na hospodárskom výsledku Urbárskeho pozemkového spoločenstva Mýto pod Ďumbierom) a príjem za činnosť poslanca Obecného zastupiteľstva v Mýte pod Ďumbierom v roku 2018 súhrnne vo výške 418,36 Eur (za r. 2019 vo výške 101,- Eur). Otec je ženatý so L. X., pričom ďalej má vyživovaciu povinnosť k maloletému S., nar. XX. XX. XXXX, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

23. Priemerný čistý príjem navrhovateľky 1/ (matky) v čase predchádzajúcej úpravy výživného bol vo výške 153,- Eur zo živnostenskej činnosti. Matka do 20. 05. 2019 bola zamestnaná u svojho manžela S.. I. H. s čistou mesačnou mzdou vo výške 230,- Eur. Od 20. 05. 2019 je navrhovateľka 1/ zamestnaná na Ministerstve vnútra SR v Centre logistického zabezpečenia administratívnych činností Ministerstva vnútra SR Slovenská Ľupča. V máji 2019 jej čistá mzda bola vo výške 202,23 Eur, v júni 545,14 Eur, v júli 545,14 Eur, v auguste 545,15 Eur.

24. Odvolací súd konštatuje, že uložením povinnosti otcovi povinnosť platiť navrhovateľke 2/ s účinnosťou od 04. 03. 2012, t.j. odo dňa podania návrhu na súd prvej inštancie zvýšené výživné v sume 130,- Eur mesačne, realizoval splnenie primárnej zákonnej podmienky pre určenie výživného, ktorou je zabezpečenie časti oprávnených potrieb navrhovateľky 2/ ako nezaopatreného dieťaťa, v rozsahu primeranom životnej úrovni povinného rodiča, teda otca.

25. Z charakteru štúdia navrhovateľky 2/ (ktorá je študentkou strednej školy) je nepochybné, že uvedené výživné pokryje len časť jej nevyhnutných potrieb a na úhrade zostávajúcej časti jej potrieb musí participovať navrhovateľka 1/ (jej matka) s poukazom na to, že povinnosťou oboch rodičov je prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Pokiaľ navrhovateľky 1/, 2/ v odvolaní poukázali na vyššie výdavky navrhovateľky 1/ (vrátane splácania hypotekárneho úveru) oproti výdavkom otca, odvolací súd konštatuje, že navrhovateľka 1/ musí byť vedomá, že výdavky sú rodičia povinní korigovať tak, aby boli schopní plniť svoju základnú zákonnú povinnosť, ktorou je vyživovacia povinnosť voči deťom, ktoré nie sú schopné sami sa živiť.

27. Ak navrhovateľky 1/, 2/ v odvolaní konštatovali, že manžel navrhovateľky 1/ sa podieľa na nákladoch vzniknutých s vedením spoločnej domácnosti (vrátane nákladov navrhovateľky 2/), odvolací súd uvádza, že manžel navrhovateľky 1/ si plní svoju zákonnú povinnosť v zmysle ustanovenia § 115 Občianskeho zákonníka, keďže domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

28. V súvislosti s odvolacími argumentmi navrhovateľiek 1/, 2/, že do príjmu otca mal byť zahrnutý príjem otca v r. 2013 (z predaja rodinného domu vrátane príjmu z vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov), odvolací súd poukazuje na to, že tieto námietky sú právne irelevantné, keďže k získaniu eventuálneho príjmu otca nedošlo v období rozhodnom pre určenie zvýšenia výživného.

29. Podľa ustanovenia § 386 písm. b/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

30. Subjektívna procesná legitímácia odvolateľa na podanie odvolania vyplýva z ustanovení § 359 až 361 CSP. Osobou oprávnenou podať odvolanie je v prvom rade ten účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Ak odvolanie podal účastník, je povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či napadnutým rozhodnutím bolo rozhodnuté v jeho neprospech. Podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania je existencia ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím. Túto ujmu je potrebné posudzovať výlučne z hľadiska procesného, pričom sa musí vychádzať z výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním. Formálna ujma môže vzniknúť vtedy, ak nebolo návrhu vyhovieť čo len sčasti, alebo súd prisúdil niečo iné, než čoho sa účastník domáhal. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že takáto ujma účastníkovi nevznikla, odvolanie odmietne.

31. Z odvolania navrhovateliek 1/, 2/ vyplýva, že podali odvolanie i proti výrokom rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým bola otcovi uložená povinnosť platiť zvýšené výživné vrátane zročného výživného na navrhovateľku 2/ (I., II. výrok), hoci neboli oprávnené podať odvolanie proti predmetným výrokom rozsudku prvoinštančného súdu, pretože výrokmi I., II. nebolo rozhodnuté v ich neprospech. Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie navrhovateliek 1/, 2/ voči výrokom rozsudku prvoinštančného súdu ohľadne zvýšenia výživného na navrhovateľku 2/ (I. výrok) a zročnom zvýšenom výživnom na navrhovateľku 2/ (II. výrok) podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP odmietol.

32. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľka 2/ v pozícii dcéry nemá len práva voči otcovi, ale aj povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 43 ods. 2 Zákona o rodine, t.j. dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich.

33. Vzhľadom na uvedené odvolaciu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (IV. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdiť vrátane závislého výroku o trovách konania (V. výrok), nakoľko súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

Odvolací súd odvolanie navrhovateliek 1/, 2/ voči výrokom rozsudku okresného súdu ohľadne zvýšenia výživného na navrhovateľku 2/ (I. výrok) a zročnom zvýšenom výživnom na navrhovateľku 2/ (II. výrok) podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP odmietol.

34. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku prvoinštančného súdu (I., II., III. výrok) zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2 CSP) .

35. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 57 CMP, ktoré ustanovuje: „O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.“ Odvolací súd v súlade s ustanovením § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže CMP neustanovuje inak, pričom odvolací súd nezistil také okolnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania v zmysle ustanovenia § 55 CMP niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).